

A TENGERPART

NAPILAP.

VII. évfolyam.

FIUME, vasárnap 1910. január 16.

14. szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház 1. emelet.

Nyomda telefontárcsája (sürgős esetekben) 932.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy óra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

 HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Szomorú számok.

Kevés öröme telhetik a nemzetgazdásznak azokban a számokban, amelyeket a Statisztikai Havi Közlemények füzetében látnak napvilágot. Közállapotaink szomorú hanyatlásáról beszélnek azok. Így ami 1909. november havának népesedési mozgalmát illeti, e hóban 57.018 gyermek született élve a magyar birodalomban, az elhaltak száma pedig 42.011-re rugott, úgy hogy a természetes szaporodás 15.007-et tett. A közölt számokból a társországokra esett 7292 élveszületés, 5300 halálozás és 1992 főnyi szaporodás. Az 1908. év november havi eredményeivel szemben az 1909. évi november kedvezőtlenebb eredménnyel zárult. A születések száma kevesebb volt 2975-tel az 1908. évi november havához képest, viszont a halálozás növekedett 244-gyel, úgy hogy a szaporodás száma 3219-cel csökkent. Kedvezőbb azonban az eredmény, ha az 1908. év 11 első hónapjának adatait hasonlítjuk össze az 1909. év 11 első hónapjának adataival. A születések száma több volt 4821-el és bár a halálozás is nőtt 3874-gyel, a szaporodás 947-tel több a múlt év megfelelő szakának szaporodásához képest.

A kedvezőtlen népesedési mozgalom még szomorubb lesz, ha a *kivándorlás* statisztikáját nézzük. Az utlevélstatisztikai adatgyűjtés eredménye szerint ugyanis a magyar birodalomban az 1909. év novemberben 11.043 utlevelet váltottak, 7214-et kivándorlási, 3829-et pedig egyéb célból. A ki- és visszavándorlási statisztikai adatgyűjtés eredménye szerint a magyar birodalomból az 1909. év november folyamán 8298 egyén vándorolt ki, 6959 utlevéllel és 1339 utlevél nélkül. E számból Horvát-Szlavonországra esett 1352. A kivándoroltak közül 7256 ment Amerikába, 611 tulnyomóan Erdélyből, Romániába és 145 Németországba. A tengerentúltra kivándoroltak közül 3205-nek utlevele szolgált Fiuméra és 2825-é más kikötőkre, azonban tényleg Fiumén át 3081-en mentek ki. Az 1908. év november havához képest növekedett a kivándorlás, amennyiben 1908. novemberben 6231 volt a kivándorlók száma, a növekedés e hónapban különösen a társországokban volt igen jelentékeny.

Az összes kivándoroltaknak 24.9 százaléka, 2064 egyén, volt magyar anyanyelvű. 100-nál több magyar vándorolt ki Zemplén (213), Szabolcs (212), Abauj-Torna (172), Borsod (112), és Szatmár (103) vármegyékéből; a visszavándoroltak száma 1175 volt, melyből Horvát-Szlavonországra 205 esett. Magyar anyanyelvű volt 329 egyén, 28.0 százalék.

A kivándorlással egyenlő mértékben pusztította népünket a fertőző betegségek egész sora. A magyar birodalomban november hóban a gümőkórnak 5072, a torokgyíknak 1014, a kanyarónak 733, a szamárhurutnak 621, a vörhenynek 831, a hasihagymáznak 1330, a vérhasnak 144, a gyermekágyi láznak 71 ha-

lottja volt. E számokból Horvát-Szlavonországra 802 gümőkórban, 157 torokgyíknak, 81 kanyaróban, 212 szamárhurutban, 49 vörhenyben, 123 hasihagymában, 76 vérhasban elhalt egyén esik. Ami magát az anyaországot illeti, a gümőkórnak legtöbb halottja (900) a Duna-Tisza-közén volt (magában Budapesten 215), a legkevesebb (369) a Tisza jobbpartján. Pusztított a vöröskakas is.

A magyar birodalomban 1909. november hóban 1210 községben 1520 tüzeset fordult elő 2224 károsulttal és 2,406.459 korona károsszeggel. Ebből a szoros értelemben vett Magyarországon 1094 károsult község és 1386 tüzeset esik 2046 károsulttal, 2,150.103 korona károsszeggel. Horvát-Szlavonországekban a tüzevész által sujtott községek száma ugyanakkor 116, a tüzesetek száma 134, a károsultak száma 178 és a károsszeg 256.356 korona volt. Legtöbb kárt szenvedett Zemplénavármegye 143.377 kor. károsszeggel, Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye 136.743 kor. károsszeggel, Trencsénvármegye 134.256 kor. károsszeggel, Zalavármegye 126.254 kor. károsszeggel stb.

Hogy ilyen nehéz viszonyok mellett nem volt nagy a házasságok kedv, azon nincs mit csodálkozni. November havában 29.141 pár kötött házasságot a magyar birodalomban, még pedig 24.157 a szorosabb értelemben vett Magyarországon és 4984 Horvát-Szlavonországekban. Az 1908. év november havával összehasonlítva 1909-ben 6534-gyel kevesebb házasságkötés történt; a tizenegy első hónapot tekintve pedig 13.831-gyel kevesebb a házasságkötések száma, mint az 1908. év tizenegy első hónapjában volt. A kötött 29.141 házasság közül 2759, vagyis 9.47 százalék volt vegyes, ezek közül azonban Horvát-Szlavonországra csak 75 esett, az ott kötött házasságoknak 1.50 százaléka. Keresztény-zsidó házasság 58 kötött e hóban s ezek közül 28-ban a menyasszony, 29-ben pedig a vőlegény tartozott a zsidó felekezethez. Az anyaországban kötött 2759 vegyes házasság közül 749 esetben (27.90 százalék) történt megegyezés a gyermek vallása iránt, 343 esetben az apa, 406 esetben pedig az anya vallása javára. A legtöbb megegyezés a róm. kath. és a ref. vallásnak kedvezett (413, illetőleg 193). Az 58 keresztény-zsidó házasság közül 9 esetben történt megegyezés, 6 esetben a keresztény fél, 3 esetben pedig a zsidó fél vallásának javára.

A rappresentanza ülése.

A városi képviselőtestület tegnap, pénteken este Vio Ferenc dr. polgármester elnöklésével ülésezett.

Bejelentések.

Az ülés megnyitása után a podeszta bejelenti, hogy a belügyminiszter a fiumei kormányzó üresedés végéig Wickenburg István gróf kamarás, kormányzó-helyettest bizta meg

azon jogok alkalmazásával, amelyeket a kormányzó személyesen szokott gyakorolni. A titkár ezután felolvassa az erről szóló ügyiratot, majd a podeszta közli, hogy a miniszterelnök leirata szerint a január ötödiki minisztertanács Wickenburg István gróf kamarás, kormányzó-helyettest a tengerészeti hatóság vezetésével is megbizta.

Azután bejelenti, hogy március 8-ika és 11-ike között Fiumében nemzetközi vasúti konferencia lesz, melyen résztvesznek a magyar, belga, dán, francia, hollandiai, olasz, német, osztrák, orosz, román, svájci és svéd vasutak, azonkívül a német és a nemzetközi háló- és buffet kocsi képviselői, összesen mintegy 130-an. Minthogy Fiumében a konferencia megtartására alkalmas helyiséget nem sikerült találni, a konferencia rendezői a podesztát kérték fel, hogy a tanácsosok céljaira engedje át a városháza egyes helyiségeit. A podeszta, minthogy a fontos nemzetközi értekezlet helyül Fiumét választották ki, a kérésnek helyt adott s most ehhez a rappresentanza jóváhagyását kéri. A képviselőtestület Vio dr. intézkedését jóváhagyja.

A polgármester végül közli, hogy a belügyminiszter jóváhagyta a rappresentanzának a város hat és fél milliós kölcsönének felvétele ügyében hozott határozatát.

Interpellációk.

A polgármester *Superina* városatyának egyik múlt ülésen a Via Salute világitása ügyében tett interpellációjára azt válaszolja, hogy a villamos világitást két hét múlva üzembe helyezik.

Azután *Pus* városatyának Plasse alközség vízdíja ügyében tett interpellációjára azt válaszolja, hogy a közszolgálati bizottság a jelenlegi szabályzat szerint járt el.

Végül *Ossoinak* városatyája interpellációjára válaszolva Vio dr. kijelenti, hogy az „Eneo” felső részének kotrási munkálatait a Deltán végzendő munkálatokkal együttesen fogják végezni.

Majd *Bruss* városatyája három interpellációt terjeszt elő. Az elsőben megemlíti, hogy a városi közjótékonyági bizottságnak négy évvel ezelőtt egy népszálloda felépítésére vonatkozó kérelmét még most sem intézték el.

A második interpellációban kérde, hogy a szemetet miért hordják ki Scurignéba s végül a harmadikban, hogy a drenovai új plébános kinevezése miért szenvedett halasztást.

Az interpellációkra a podeszta az válaszolja, hogy a népszálloda ügyét most tanulmányozzák, Scurignéba pedig azért viszik ki a szemetet, mert a szemétegető kemencéket most javítják, a drenovai plébános kinevezése pedig nemsokára meg fog történni.

A városi titkár kinevezése.

Baccich városatyája indítványára a rappresentanza elhatározza, hogy a múlt év tavasza

óta üresedésben levő városi titkári állás betöltésére pályázatot nyitnak.

Az utcaterületekről szóló szabályrendelet tervezete.

Deseppi előadó felolvassa az utca feliratokra vonatkozó rendelet szabálytervezetét amelyet rövid vita után elfogadnak.

Kisebbségi ügyek.

A Fiumei Magyar Kör, a szegényeket segélyező koldulás elleni egyesület, az olasz jótékonyági egyesület és a gyermekbarátok egyesülete engedélyt kér a Comunale-színháznak az idei farsang folyamán rendezendő ünnepélyek céljaira való átengedésére.

A három olasz egyesületnek megengedik a színház használatát, a Magyar Kör kérelme ügyében pedig később határoznak.

Azután csatlakoznak a Hajdu-vármegye közgyűlésének a papság javai szétosztásáról szóló átiratához.

Elhatározzák továbbá, hogy a közigazgatási bíróságnak a rendőrigazgató kinevezése és véglegesítése ügyében hozott határozatát a jogügyi bizottsághoz teszik át és megbízzák, hogy három héten belül az ügyről jelentést tegyen.

Végül Mitrovich Gusztáv rendőrpáncsnokot nyugdíjazzák s az iskolaszék indítványára kineveznek két új iskolaigazgatót.

Ezzel az ülés véget ért.

UJDONSÁGOK.

— **Ismét a cégtáblák ügye.** Fiume városának kupaktanácsa ismét hallat magáról. A nagyvárosi hóortban szenvedő fiókparlament, melytől Fiume magyarsága és horvátsága egyaránt távol tartja magát, még múlt évi március havában egy szabályrendeletet akart életbeléptetni, mely szerint minden cégtáblán és nyilvános felíráson elsősorban és feltűnően az olasz nyelvnek kell szerepelnie s hogy a többi kínai, hottentotta, szlovén és német nyelvvel együtt a magyar nyelvű felírásnak is ott „szabad” hátul lennie, de természetesen csak az ezen barbár ázsiai nyelvet megillető szerényebb, apróbb betűkkel.

Akkoriban „A Tengerpart” cikkeinek, melyek a fővárosi sajtóban is élénk visszhangot keltettek, sikerült a magyar nyelv arcúcsapását megakadályozni. Sőt maga Zanella kénytelen volt a Budapesten reá zuduló szemrehányásokat a rappresentanza április 16-án tartott ülésében a következő szószó szerinti kijelentéssel ellensúlyozni:

„Nem tudom, hogy miért nem vették be a tervezetbe azt az eredeti szöveget, hogy ne csak az olasz nyelvnek, hanem az állam nyelvének is joga legyen az első helyen lennie. Ha ezt a szöveget tartották volna meg, megkímélték volna a várost azoktól a súlyos támadásoktól, melyek ez ügyben a magyar sajtóban elhangzottak.”

A tervezett szabályrendeletet Zanella szava után egyelőre levették a napirendről. Most azonban, majdnem háromnegyed esztendő után, amikor községi választások és képviselőválasztás küszöbén állunk s szükség van ismét a lefelé való hangulatkeltésre, suttymóban újra elővették a szabályrendeletet és tegnap szép csendben elfogadták. Ugy számítanak a kupaktanács érdemes tagjai, hogy a mostani politikai zürzavarban a kormány talán nem fogja észrevenni az állam nyelve ellen intézett vakmerő támadást. Pedig szörnyen tévednek a tisztelt talján urak. Amíg Magyarországon magyar az ur, addig nem fog megtérni olyan szabályrendeletet, amely a magyar állam területén 100 koronáig terjedhető pénzbírsággal bünteti azt a magyar állampolgárt, aki az ál-

lam nyelvén meri a maga cégtábláját megszerkeszteni. Hál'istennek, nem vagyunk itt Anconában. Erről az urak hamar meg fognak győződni.

— **Az abbaziai fürdőbizottság két magyar jelöltje.** Az abbaziai fürdőbizottság (Curcomission) tagjait január hónapban választják meg, mely alkalomból a szabályrendelet értelmében két tagsági helyet három éves megbizatással a fürdővendégek sorából töltenek be. A fürdővendégek, de különösen az Abba-ziában üdülő magyarok között élénk mozgalom indult meg aziránt, hogy a két tagsági helyet magyar emberekkel töltsék be. A mozgalom részesei egész helyesen úgy érvelnek, hogy Abbazia fürdővendégeinek tulnyomó része magyar, tehát a magyar fürdővendégeknek kétségbevonhatatlan joguk, hogy a két bizottsági tag az ő soraikból kerüljön ki. A választási mozgalommal kapcsolatban a két bizottsági tagságra egyhangú lelkesedéssel Fodor Géza dr. kir. tanácsos, egyetemi magántanár és Glück József dr. szanatóriumi főorvost jelölték.

A magunk részéről melegen ajánljuk a magyar fürdővendégek figyelmébe, hogy a választásnál csakis a Fodor és Glück dr.-ok nevével ellátott szavazólapokkal szavazzanak, hogy így a magyarságnak is jusson képviselő az abbaziai fürdőbizottságban.

— **Felolvasás.** A fiumei természettudományi kör a Via Ciotta levő városi iskola dísztermében szombaton, január 15-én este hét órakor felolvasó estét rendez. A felolvasó estén Asperger Károly száztizennégy vetített képpel a Montblankra való kirándulását ismerteti.

— **Közyűlés.** A fiumei természettudományi kör január tizenhetedikén este tartja meg évi rendes közgyűlését a Via Ciotta 1. szám alatti körhelyiségben.

— **Akvárium Abbaziában.** Mint értesülünk, az Österreichische Aquarium Verein elhatározta, hogy Abbaziában akváriumot létesít. Az akváriumot a Stefánia szálloda téli kertje alatt fogják berendezni. A szövetség felkérésére Garádi Viktor dr. a fiumei biológiai állomás vezetője szakszerű felvilágosítással és utbaigazítással.

— **Megdézsmált ékszerkirakat.** Albanese M. fiumei órás- és ékszerüzlet tulajdonosja tegnap feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettesek fényes nappal megdézsmálták a Corso egyik legforgalmasabb helyén levő ékszerüzletének kirakatát. Elmondta, hogy tegnapelőtt délután, mikor üzletéből eltávozott, az üzletben segédje egyedül maradt. Mikor visszatért megdöbbenéssel vette észre, hogy a kirakat fel van feszítve. Rögtön megállapította, hogy hiányzik tizenhárom, összesen háromszáz korona értékű nyaklánc és számos fülbevaló. Hozzátette, hogy mikor üzletéből eltávozott, a kirakaton semmi változás sem volt.

A rendőrség az ékszerablók ellen széleskörű nyomozást indított.

— **A Pannonia indulása.** A Cunard hajóosztás Pannonia gőzöse ma délben hagyta el kikötőnk, közel ezer kivándorlóval.

— **A kaszárnyaépítés árlejtése.** Ismeretes, hogy a városi tanács a rappresentanza felhatalmazása alapján nyilvános árlejtést hirdetett az új kaszárnya építési munkálatainak biztosítására. Az árlejtés kiírását hosszas tanácskozás előzte meg, sőt hatályon kívül kellett helyezni a zágrábi Eisner Emil és Ehrlich Adolf kaszárnya építő céggel történt szerződés szerinti megállapodást is. A pályázati határidő ma délben járt le s Vio Ferenc dr. podeszta jelenlétében Dardi Vazul tanácsvezető bontotta fel a beérkezett ajánlatokat, amelyekhez ötvenöt ezer korona biztosítéki összeg is volt mellékelve betétkönyvekben, illetve a városi pénztár nyugtáiban. A beérkezett ajánlatok közül először Hering Artur és társai vállalkozó cég ajánlatát bontották fel, aki alternatív ajánlatot tett. Ha ugyanis a város az építési összeget csak a munka befejezése után fizeti ki, akkor a vállalkozó 1,279,000 koronát kér, ha azonban a munkálatok előrehaladásához mérten részletekben kaphatja meg az összeget, úgy 1,230,000 koronáért hajlandó vállalni az építést. A következő ajánlat Celligoi, Curet és Pagan vállalkozóké volt, akik ajánlatukban kijelenté-

ték, hogy a már régebben benyújtott ajánlatuk végösszegét ötvenezer koronával leszállítják; azonban az új pályázati feltételeket nem tartják magukra kötelezőknek. Az Eisner és Ehrlich zágrábi cég is újabb, azonban drágább ajánlatot nyújtott be. A cég ugyanis előbbi ajánlatával szemben csak akkor hajlandó vállalni az építést, ha a város a katonai kincstár által évenként fizetett beszállásolási összegnek nem huszszoros, hanem huszonegyszeresét fizeti. Az utolsó ajánlat Prister Ottó zágrábi építészé volt, aki egyúttal a legelfogadhatóbb ajánlatot tette. Prister ugyanis a kaszárnyaépítést 1,240,000 koronáért hajlandó elvállalni. Az ajánlatok felbontásáról jegyzőkönyvet vettek fel s az ajánlatokhoz mellékelte takarékpénztári könyveket a városi pénztárban helyezték el. A városi tanács már legközelebb előterjesztést tesz a rappresentanzának a kaszárnya építési ajánlatok ügyében.

— **Az új zágrábi máv. üzletvezető.** „A Tengerpart” az egész magyar sajtót megelőzve már tegnapelőtti számában megírta, hogy Früchtl Ede máv. üzletvezető távozik helyéből s utódja Bacsinszky Vladimir eddigi debreceni üzletvezető-helyettes lesz. Mint most értesülünk a kereskedelmi miniszter Bacsinszky Vladimir dr. főfelügyelőt, már e hó 5-én kelt rendeletével a zágrábi üzletvezetőség vezetésével megbízta. Az új üzletvezető, kit igen jó hír előz meg, a legközelebbi napokban foglalja el állását.

— **Olcsóbb lesz a pénz.** A pénzdrágaság, a pénzkereslet csökkenése óta kezd vesztetni az erejéből. Az angol bank minapi határozata, mely a bankkamatlábát 4 százalékban állapította meg, a pénzpiacnak megszabta a helyes irányt, a követendő kamatláb politikájában. A német birodalmi bank máris követi az angol példát, amennyiben legközelebbi választmányi ülésén a kamatlábát 5 százalékról leszállítja 4 és fél vagy 4 százalékra. Egyébként a magánkamatláb Budapesten és Bécsben 3 egynyolcad, 3 háromtizenhatod százalék Berlinben 3 egynyolcad százalék és Londonban 3 háromnegyed százalék.

— **Operaelőadások drótnélküli telefon útján.** Hír szerint a napokban kezdődik egy „drótnélküli operaszere” Newyorkban és ekkor majd száz kilométer keletben minden ember hallgathatja a Metropolitan-Operaház előadását. Legalább azt erősítgeti Deforest Lee dr., aki éppen most munkálkodik a radiofontelepek a newyorki operaház tetőzetére való elhelyezésén.

— Csak hónapok kérdése — mondja ő — hogy mindenki odahaza, vagy ahol neki tetszik színházi előadásokat, templomi szentbeszédeket, tudományos fölolvasásokat, stb. a drótnélküli telefon közvetítésével élvezhessen.

Deforest a diktograf föltalálójával, Turner Kelly-vel együtt dolgozik. A diktograf olyan készülék, amely több méter távolságból a leg halkabb hangokat is fölveszi. Számos ily készüléket szereltek most föl a Metropolitan-Operaház színpadán, amelyeket a tetőzeten levő radiofonnal drótok kötnék össze s a zene és beszéd innen adódik tovább a szélrózsa minden irányában.

— Abban a helyzetben vagyunk — mondják a föltalálók, — hogy minden háztartásnak operazenét szállítsunk úgy Newyork, mint messzebb környéke területére. A jövő héten már mindenki ingyen veheti igénybe a drótnélküli felfogókészülékeket. És igen egyszerű dolog a lakásokban drótnélküli telefonállomást létesíteni, amelynek segítségével egy kulcsfordításra úgy élvezheti bárki az operaelőadásokat, mintha a színházban ülne.

Deforest dr. úgy vélekedik, hogy a 42 emeletes Metropolitan-épületen elhelyezett telepevel Caruso hangját 300 kilométerre lesz képes továbbítani.

Távirat ◀▶ Telefon

—
Khuen gróf mai tárgyalásai.
BUDAPEST, jan. 15. Khuen-Héderváry Károly gróf deszignált miniszterelnök ma dél-

előtt is folytatta kabinet alakításra vonatkozó tárgyalásait. A gróf ma levelet kapott Zichy János gróftól, amelyben azt írja, hogy a neki felajánlott kultuszminiszteri tárcát nem fogadhatja el. Khuen gróf ezután Láng Lajos volt kereskedelmi minisztert kereste fel, akivel hosszabban tanácskozott. A deszignált miniszterelnök lakására visszatérve Vázsonyi Vilmos drt, Kammerer Ernőt és Serényi Béla grófot fogadta. Serényi kijelentette Hédervárynak, hogy vállalja a földművelésügyi tárcát. Khuen-Héderváry gróf ezután Budára hajtatott, ahol Andrassy Gyula grófot látogatta meg, majd Wekerle Sándor miniszterelnököt kereste fel, akivel megállapodott az új kabinet kinevezéséről szóló királyi kézirat ellenjegyzésére nézve. Innen a kereskedelemügyi miniszteriumba ment, ahol Kossuth Ferenczel behatóan tanácskozott. A deszignált miniszterelnök ma délután, vagy ma este utazik Bécsbe s holnap a királynál kihallgatáson jelenik meg, amely alkalommal a kabinet névsorát fogja előterjeszteni. Khuen-Héderváry grófnak az az álláspontja, hogy az új miniszterium megalakulásának mielőbb meg kell történnie, hogy a régi kormány távozásának helyéről, mert az uralmon levő Wekerle miniszterium megnehezíti a válságból való kibontakozást.

Aradiak Kossuth és Justhoz.

ARAD, jan. 15. Az aradi függetlenségi párt a politikai helyzettel foglalkozva táviratot küldött Kossuth Ferencnek és Just Gyulának, amelyben arra kéri őket, hogy a függetlenségi párt egységét állítsák helyre. A párt egyuttal a választás esélyeit vitatta meg.

Kossuthék s Justhék

nem békülnek ki.

BUDAPEST, jan. 15. Polónyi Géza ma délben megjelent Justh Gyulánál a kettészakadt függetlenségi párt kibékülése ügyében. Délután elterjedt hírek szerint a kibékítési akció megírsult.

Wekerléék bucsu audienciája.

BUDAPEST, jan. 15. A Wekerle kormány a jövő hét folyamán bucsu audiencián jelenik meg a királynál. A király elhatározásától függ, hogy a távozó minisztereket együttesen vagy külön-külön fogadja.

A felirati bizottság ülése.

BUDAPEST, jan. 15. A felirati bizottság ma délelőtt a képviselőházban ülést tartott, amelyen az előadói tervezetet tárgyalták. A javaslatot kisebb változtatásokkal el is fogadták.

Bécsi lapok a helyzetről.

BÉCS, jan. 15. A bécsi sajtó nagyon pesszimistikusan ír Khuen gróf kísérletéről. A *Zeit* azt írja, hogy Héderváry kormánya a halottak kabinetje, mert minisztereit a politikai halottak sorából válogatta össze. A *Reichspost* szerint Khuen-Hédervárynak csak két barátja van. Az egyik Deák Ferenc, aki már régen meghalt, a másik pedig a még jobban meghalt Tisza István gróf. Egyedül a *Fremdemblatt* bizik a gróf sikerében.

Orosz-japán háború

küszöbén.

PARIS, jan. 15. A New-York Heraldnak táviratozzák Tokióból: Minden hivatalos cáfolat ellenére makacsul híresztelik, hogy Japán lázasan fegyverkezik újabb hadjáratra, Charbinban és Vladivosztk környékén a csapatmozgósítások olyan feltűnnek, hogy a háború minden valószínűség szerint küszöbön áll. Orosz hivatalos körökben eddigelé nem hitték, hogy Ja-

pán Vladivosztk ellen támadást készítsen elő, most azonban a japán csapatmozgósítások Észak-Korea határain egyenesen a háborúra mutatnak. Temérdek ostromágyut és tábori tarackot halmoznak fel Charbinban és az orosz centrumok mentén Mandzsuriában, a japán kémekek hemzsegnek azokon a vidékeken épen úgy, mint a keletázsiai hadjárat előtt. A japán nagyvezérkar szemleuttra készül Koreán át és ez biztos jele annak, hogy Japán el van tökéltve a háborúra.

Sikkasztó jegyző.

NAGYVÁRAD, jan. 15. Korodi Béla nagybajomi jegyző több ezer korona elsikkasztása után megszökött. A hatóságoknak azonban sikerült a sikkasztót letartóztatni. Korodi a letartóztatásnál meg akarta magát mérgezni. Tettében azonban megakadályozták.

A portugál király házasodik.

LONDON, jan. 15. Lizabonból jelentik, hogy Manuel király még ebben a hónapban el fogja jegyezni Beatrix hercegnőt, a connaughti herceg legidősebb leányát. Az eljegyzés után közvetlenül hivatalosan fogják értesíteni az európai udvarokat és meghívják az esküvőre, amely rövidesen meglesz.

Bőrbajokat,

bőrkiütéseket, daganatokat és sebeket, a melyek **vérszegénységből** erednek és nem akarnak gyógyulni, a

Scott-féle Emulsió

szüntet meg legjobban. A legtisztább alkatrészek, amelyek izletes módon könnyen emészthető krémmé egyesítettek a kiváló **SCOTT-féle eljárás** által, a

SCOTT-féle EMULSIÓ-t

a legkiválóbbá tették és kétszervonhatatlan hirnevet biztosítottak számára e bajoknál.

A Scott-féle Emulsió a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.

Kapható minden gyógytárban.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

ifj. Latcovich János

FIUME, Kossuth Lajos u. 2.

TELEFON száma 994.

Legolcsóbb női- és férfi divat-áruház. Mennyasszonyi kelenyűk. Legfinomabb és legdivatosabb gallérok és kézelők, sétapálcák, nap- és esernyők, bőr- és cérnakeztyük. Női övekben nagy választék. Színes és :-: fehér ingek óriási raktára. :-:

Nyakkendők ingyen.

Előelő Biztosító Társaság

népbiztosítási ága részére erélyes helyi üzletszerzőket és pénzbeszedőket keres fix fi étessel azonnali felvételle. Cim a kiadóban

Butorozott szoba

(villanyval és fürdőszobával) I. emeleten kiadó. Cim a kiadóban.

Hungária-szálló étterme

Fiume Deák Korzó.

Kitünő magyar konyha. Kifogástalan italok!

Olcso havi előfizetés. Gondozott tekepálya.

Farsangi reggeli népies áron.

Zulajdonos

Szmrecsányi Miklós.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására adni, hogy kávéházamban a farsang ideje alatt

Horváth Sándor jőnevű zenekara hangversenyez.

Szives pártfogást kér

Vassilich Marco

az „Europa” kávéház tulajdonosa.

Három szobából, fürdőszobából és összes mellékhelyiségekből álló

uri lakás

szép fekvésű villában kiadó. Cim a kiadóban.

MUSCHONG-BUZIASFÜRDŐ

BUZIÁSI PHÖNIX ÜDÍT-GYÖGYIT

Vese- és hólyagbajoknál, a vemedence idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiváztató szervek hurutos bántalmainál kitünő hatásának bizonyult. Orvosilag ajánlva. Fiumel forrárt FRANC JÉCHEL, cégnél.

VARIETÉ

ORIENTALE

Fiume, Via Lavato o (Uj Kucich-ház)

Tiz kiváló művészi erőből összeállított műsor.

Elsőrendű magyar énekesnők.

Kezdet 9 órakor. Belépti díj 1 korona.

Tulajdonos: Pesaro Vittorio.

A Nagy Gábor-féle DELAWARE szőlő faj

az egyedüli, melynek termesztéséhez semmiféle tudomány vagy gyakorlat nem kell, még az is elbáncik vele, aki soha szőlőtvet nem kezelt. Minden száítványhoz utasítás melléketik ingyen és ebből ki-nézheti mindenki, hogy mi ként tiltesse el, kezelése, pe metszés, kapálás és felkötés

ből áll, más dolog nincs vele, mert ezt oltani, permetezni, kénporozni nem kell nem árt ennek a filokszera és bimbója, vesszője télben soha el nem fagy. Holdanként átlag 35 hektolitert terem s egy bimbójából 3-4 fűrt fejlődik. Valódi börtérmo legnemesebb faj ez, melyet azonban nem szabad összetéveszteni más ugyanily név alatt forgalomba hozott hiltvány fajtával ügyelni kell arra, hogy Nagy Gábor-féle Delaware-szőlő olyan bort ad mint az aszu, édes és erős, igen kellemes zamatu és kétszer annyiért kél el, mint más bokrok. Kóstolónak egy üveggel bárkinek küldök 1 koronáért.

A DELAWARE-szőlő bővebb leírását, természetének király közjegyzővel hitelesített eredeti fénykép felvételeit színes kivitelben, továbbá a szöveg közé nyomott 40 szép képet tartalmazó képes árjegyzéket ingyen és bérmetve küldöm mindenkinek, aki velem címét tudatja. Okvetlenül kérje még ma ezt a tanulságos tartalmu árjegyzéket, mely a szőlőoltványokról, lugasültetésről is ad részletes, helyes utbaigazításokat.

NAGY GÁBOR szőlőnagybirtokos. KÖLY A. posta, távirtda és távbeszélő állomás. Levelezés magyar, német, horvát, szerb és román nyelven

Fizetéses gyakornok vagy
fiatal komptoirista
helybeli irodába azonnal felvétetik.
Cim a kiadóban.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító
GYÓGYSZERTÁRA
a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés
azonnali és exakt elkészítésére. Kapható
minden gyógyszerészeti különlegesség,
gyógyszappanok, az összes ásványvizek,
toalettcikkek és szépítőszerek stb. stb.

FLORIÁN KÁVÉHÁZ

VELENCE Szt. Márkus-tér.

Elsőrendű kávéház. Az idegenek
találkozó helye.

Kitűnő fagyalt alla napoletana.
Tea, kávé, csokoládé, cukrász-
mények stb.

Előzékeny kiszolgálás.

Modern
hálószobák és
ebédlő divánok
eladók

Garami József

kárpitos mesternél Corsia Deák 26

KASTIANA

Fényképész Műterme

Fiume, Scoglietto-tér.

Az 1909-iki antwerpeni világkiál-
litáson nagy aranyéremmel, diszke-
resztel és elismerő oklevéllel kitűn-
tetve, a modern fényképészet terén
mindennemű munkát művészi es-
kizetelére, mint fényképeknek platin-
kivitelben való előállítására, nagyítá-
sokra, pastell és aquarell képek,
fényképes levelező lapok készítésére
stb. ajánlkozik.

Bredár Lajos mosoda és tisztító intézet

FIUME Via Lavatoio I. Telef. 988.

Specialista pipere,- kelengye- és
gallér tisztításban.

Ertesitem a n. é. közönséget, hogy asztalos műhelyemet

Via Risorta 20. szám alatt megnyitottam.
Jó munkáért kezességet vállalok s
javításokat pontosan eszközök.
Meghívásra házhoz jövök.

Kiváló tisztelettel
Brávác József

Varieté Hotel Susak

Estéknként elsőrendű művészi erők fellépte.

Renée Hallois táncosnő,
Drexler Adolf kómikus,
Denis Liliam amerikai ének. és tánc.
Virágvölgyi Sárika magyar szubrett,
Breda Joseph kómiku,
Rudolfi R. Jargon kómikus,
Santhaly Lucie német sanzonett,
Gergely Nusi szubrett,
Wirth Lona énekes szubrett,
Nchette Ottilie átváltozó táncosnő.

Végül kitűnő bohózat:
Serenissimus a Varietében.

Kezdetre 9 órakor. Belépti díj 1 kor.

UJDONSÁG!

I. fumei fényképészeti műintézet

Via del Pino 8. (a Giardino pubblico közelében).

Naponta este 8 óráig (előzetes értesítés esetén később
is) felvételek villanyvilágítással.

A farsang alatt felvételek jelmezben minden este.
Csakis művészi kivitelű fényképek szállíttatnak.

Rosenberger B.

nagy butorraktára

Fiume, Via Governo 22 (Corso) Telefon sz. 504.

OH JAJ!

Megfojt az átkozott
köhögés!

Köhögés, rekedtség
és elnyálkásodás ellen gyors
és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják
és kitűnő ízűek.

Doboza 1 és 2 korona.
Próbadoz 50 fillér.

Fő- és széküldési raktár:

„NADOR” gyógyszerár
Budapest, VI., Váci-körút 17.

ELJEN!

Egger-mellpasztillája
csakhamar meggyógyított

Kapható Fiumében: Accurti Károly, Babié Hinko, Mizzan Adorján Prodam
János, Prodam F. Schindler Adolf gyógyszertárakban, Rosenkört Gusztáv

HIRDETÉSEK felvétetnek
a kiadóhivatalban.

QUADRI KÁVÉHÁZ

VELENCE, Szt. Márkus-tér.

Csokoládé, tea, cukrászdai
frissítő italok, likörök és finom
borok.

A Velencét látogató magya-
rok találkozó helye.

ORIENT

kávéháza

FIUME, Zichy tér 3.

Kitűnő italok.

Előzékeny kiszolgálás.

Magyar lapok.

A BREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak
részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.

Iroda: Urményi-tér 6. — Telefon szám 226.
Jégyvár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ

DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör.
A sör hetenként 25 majolika palackot tar-
talmazó eredeti ládákban érkezik frissen a
gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állan-
dóan raktáron van kivitelű és márciusi sör,
1/4, 1/2 és 1 hl.-es hordókban és 50 fél literes
palackot tartalmazó eredeti ládákban

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is
kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.
DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fű-
szer- és csemege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rupnik Emil, Urményi-tér 6.

A Fiumei Előleg- és Hitelszövetkezet

korlátolt felelősséggel
Consorzio Fiumano d'Anticipazioni e Prestiti
con garanzia limitata

Via Lodovico Kossuth I. sz. I. emelet

megnyitotta az 1910 január 1-én kezdődő

VIII. évciklusra

a beiratásokat. A hitelszövetkezet

kölcsönt nyújt 300 koronától tetszés szerinti összegig. 1910 jan. 1-én
kezdődő 260 heti vagy 60 havi részletben való visz-
szafizetésre;

alkalmat ad minden tagnak célszerű takarékosagra legalább heti 1
koronás bevezetésével, melynek révén a tag a társaság
jövedelmében is osztozhat

Beiratásokat eszközöl és bővebb felvilágosításokat ad a szövetkezet irodája:
Via Lod. Kossuth I. sz. I. em. Hivatalos órák hétköznapokon 9-től 1 óráig.

„MERCUR”

könyvnyomdai-intézet

Fiume, Via degli Operai 14. sz.

Uj magyar nyomda Fiumében.

Telefon sz. 9-32.

Tulajdonos: CHILKO JÓZSEF